

telijke adviezen. Alleen door de lezing van mijn brief is hij reeds beter ingelicht dan de bondsbestuurders zelf, die uitdrukkelijk verklaren, dat zij een te nauwe aanraking met de regeeringsbureaux ongewenscht en gevaarlijk achten.

In één opzicht ben ik het met HAMAKER eens, n.l. in wat hij zegt over onzen volksaard. Ach ja! hoe schrikbarend gewichtig, hoe zwaar op de hand! Let eens op den stijl der beide hoofdbestuurstoelichtingen, en dien geheelen opzet van het bureau met drie hoofdambtenaren, van wie men thans, ik vermoed met heele tranen, den jurist heeft losgelaten.

Maar wat bedoelt HAMAKER in zijn cursieve slotalinea met dien ongeoorloofden tegenstand tegen het hoofdbestuursvoorstel? Uit zijn pen voorwaar een onvoorzichtige opmerking! Is niet zoo juist, ook door zijn tegenstand, het centralisatieplan van het hoofdbestuur verijdeld? Is niet, ook door zijn tegenstand, de subordinatie der organisaties onder het Maatschappij-bureau gesneuveld? Is niet hij medeverantwoordelijk voor de proclamatie der C. O. (bldz. 2257), waarin eerst VAN BRUGGEN wordt verloochend, dan instemming wordt betuigd met VAN BRUGGEN's denkbeelden en ten slotte warme liefde wordt beleden voor het zoo deerlijk gehavende hoofdbestuursvoorstel. Voor ieder, die zijn zin voor humor heeft weten te bewaren, is deze proclamatie „la note gaie” in den huidigen Maatschappij-strijd.

Amsterdam, 28 Juni 1920.

H. BURGER.

MAATSCHAPPIJ EN TIJDSCHRIFT.

I.

Of het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* wordt uitgegeven door een geheel zelfstandige redactie, dan wel van wege de Maatschappij, daaraan zit veel meer vast, dan een kwestie van groote of kleine letters en van historische rechten. Het *Tijdschrift* wordt nu eenmaal door de groote meerderheid der geneeskundigen gelezen en moet dan ook m. i. alle waarborgen geven van onpartijdigheid in wetenschappelijke en maatschappelijke vragen. In vele van de eerste soort zou het hoogst ongewenscht zijn, dat de Maatschappij gedoodverfd werd, alsof zij in de discussie zich aan één kant plaatste; ik noem als voorbeelden het weigeren van artikelen over FRIEDMANN's tuberculosebehandeling en over Polizeipräsident dr. DREUW's bestrijding van het salvarsaan door bekende Deutsche periodieken. In de tweede soort vragen is de Maatschappij te dikwijls belanghebbende partij en als zoodanig eerder geneigd de discussie te sluiten, als het haar het best gelegen komt, of artikelen, advertenties, enz. van tegenstanders te weigeren. Een Koninklijke weefgoederenfabriek te Hengelo, een mijnwerkersziekenfonds te Heerlen, een gezondheidscommissie te Ruinen, moeten volkomen vrij hun argumenten vóór alle geneeskundigen kunnen brengen. Een gemeentebestuur, een hoofd van een departement voor volksgezondheid, een politieke organisatie kunnen lijnrecht tegenover de meening van de Maatschappij komen te staan, en hebben het recht gehoord te worden. Evenzoo, de enkeling, die haar wenscht te bestrijden of te critiseeren.

Een vrije tribune voor dengene, die over moreele opvattingen wil disputeeren met prof. KOUWER of collega FLORIS HERS, moet gevonden worden in een vrij tijdschrift.

Het buitenland levert nagenoeg geen voorbeelden van algemeen geneeskundige tijdschriften, die afhankelijk zijn van een organisatie, die te vergelijken is met de Maatschappij. Het *British Medical Journal* is wel orgaan van de Association, doch alles wat niet direct de geneeskundige wetenschap raakt, verschijnt in een los bijvoegsel, met niet bepaald aangename letter.

Waarom sommige personen eischen, dat de Nederl. maatschappij tot bevordering der geneeskunst het *Tijdschrift* geheel aan zich ondergeschikt maakt, is m. i. niet duidelijk, tenzij men in dien eisch een politieken zet moet zoeken. Als men in enkele gewichtige kwesties zijn zin wil doordrijven, is het zeer zeker handig er een groot aantal nevenkwesties bij te stellen, om die bij een onvermijdelijk compromis weer te kunnen laten schieten.

Rucphen, 24 Juni 1920.

H. KOCH, arts.